

Anonymizované znenie

Preklad

C-54/23 – 1

Vec C-54/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

3. február 2023

Vnútroštátny súd:

Bundesgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

10. január 2023

Žalobca:

WY

Žalované:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový súdny dvor, Nemecko)

UZNESENIE

[omissis]

[omissis]:
10. januára 2023
[omissis]

vo veci

WY, [omissis] Düsseldorf,

žalobca a navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku „Revision“,

[omissis]

proti

1. Laudamotion GmbH, [omissis] Schwechat (Rakúsko),

žalovanej a odporkyni v konaní o opravnom prostriedku „Revision“,

2. Ryanair DAC, [omissis] Dublin (Írsko),

žalovanej

[omissis]

X. občianskoprávny senát Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) na ústnom pojednávaní z 10. januára 2023 [omissis]

rozhodol:

Konanie sa prerušuje.

Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ZFEÚ na výklad nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. ES L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10) predkladajú nasledovné otázky:

1. Je právo na náhradu z dôvodu meškania letu v trvaní aspoň tri hodiny podľa článkov 5, 6 a 7 nariadenia vo všeobecnosti vylúčené, ak cestujúci v prípade hroziaceho veľkého meškania využije náhradný let, ktorý si sám rezervoval a tým dosiahne cieľové miesto s meškaním v trvaní menej ako tri hodiny, alebo prichádza právo na náhradu v tejto

situácii do úvahy aspoň vtedy, ak už pred časom, kedy sa cestujúci musí dostaviť na odbavenie, existoval dostatok overených indícií nasvedčujúcich tomu, že v cieľovom mieste dôjde k meškaniu v trvaní aspoň tri hodiny?

2. V prípade odpovede na prvú otázku v poslednom uvedenom zmysle: Je podmienkou práva na náhradu z dôvodu meškania letu v trvaní aspoň troch hodín podľa článkov 5, 6 a 7 nariadenia v uvedenej situácii to, aby sa cestujúci podľa článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia včas dostavil na odbavenie?

Odôvodnenie:

- 1 I. Žalobca od žalovanej v prvom rade žiada náhradu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10, ďalej len „nariadenie o právach cestujúcich“).
- 2 Žalobca si u žalovanej v druhom rade rezervoval let z Düsseldorfu do Palma de Mallorca a späť. Žalovaná v prvom rade bola prevádzkujúcim leteckým dopravcom. Let tam bol naplánovaný na 31. októbra 2019. Odlet meškal šesť hodín. Žalované žalobcovi neponúkli skorší náhradný let. Kvôli dohodnutej schôdzke v cieľovom mieste si žalobca sám rezervoval náhradný let a dosiahol Palma s meškaním menej ako tri hodiny.
- 3 Žalobca tvrdí, že sa včas dostavil na odbavenie a tam bol žalovanou v prvom rade informovaný o meškaní.
- 4 Žalobca od žalovanej v prvom rade žiada náhradu vo výške 250 eur, ako aj náhradu nákladov právneho zastúpenia pred začatím súdneho konania a od žalovanej v druhom rade prostredníctvom subsidiárnej žaloby žiada informácie o výške nepoužitých daní a zaplataenie sumy vyplývajúcej z tejto informácie. Amtsgericht (okresný súd, Nemecko) prostredníctvom čiastočného rozsudku zaviazal žalovanú v druhom rade na poskytnutie informácií a žalobu smerovanú proti žalovanej v prvom rade zamietol.
- 5 Berufungsgericht (odvolací súd, Nemecko) odvolanie žalobcu voči čiastočnému zamietnutiu žaloby zamietol. Opravným prostriedkom „Revision“, ktorý bol povolený odvolacím súdom, sa žalobca naďalej domáha svojho prvostupňového návrhu voči žalovanej v prvom rade. Žalovaná sa voči opravnému prostriedku bráni.
- 6 II. Odvolací súd predpokladá, že žalovaná v prvom rade nie je povinná plniť náhradu podľa článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich, hoci let, ktorý vykonala, meškal viac ako tri hodiny. Keďže

žalobca na tento let nenastúpil a cieľové miesto dosiahol s meškaním menej ako tri hodiny. To, že si žalobca sám zaobstaral náhradný let, je irelevantné. Žalobca nie je ani v horšom postavení, ako keby použil let, ktorý vykonala žalovaná v prvom rade. Za podmienok § 280 ods. 1, § 281 ods. 1 a 3, ako aj § 281 BGB (Občiansky zákonník) môže žalobca uplatňovať právo na náhradu nákladov za náhradnú prepravu, ktorú si sám rezervoval.

- 7 III. Rozhodnutie o opravnom prostriedku „Revision“ závisí od výkladu článku 3 ods. 2, článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich.
- 8 1. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie má cestujúci právo na náhradu upravené v článku 5 ods. 1 písm. c) v spojení s článkom 7 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich, ak mu pri prilete do jeho cieľového miesta bola spôsobená trojhodinová alebo dlhšia časová strata (pozri Súdny dvor Európskej únie, rozsudok z 19. novembra 2009 – C-402/07 a C-432/07, [omissis] body 61 a 69 – Sturgeon; rozsudok z 23. októbra 2012 – C-581/10 a C-629/10, [omissis] bod 37 – Nelson; Súdny dvor Európskej únie, uznesenie z 12. novembra 2020 – C-367/20, [omissis] bod 27 – KLM).
- 9 2. Na základe tohto prístupu hovorí mnohé v prospech toho, že nie je potrebné plniť náhradu, ak cestujúci v prípade hroziaceho meškania využije náhradný let, ktorý si sám rezervoval a tým dosiahne cieľové miesto s meškaním menej ako tri hodiny.
- 10 a) Podľa judikatúry Súdneho dvora nie sú cestujúci, ktorí vyžadujú náhradu z dôvodu veľkého meškania, v zásade povinní prostredníctvom palubného lístka preukázať, že sa dostavili na odbavenie na uvedený let; niečo iné však platí, ak sa tvrdí, že neboli prepravení daným omeškaným letom (Súdny dvor Európskej únie, rozsudok z 24. októbra 2019, C-756/18, [omissis] bod 33 a nasl. – easyJet).
- 11 Základom toho by mohol byť predpoklad, že právo na náhradu z dôvodu veľkého meškania patrí v zásade len takým cestujúcim, ktorí dotknutý let využili a do cieľového miesta skutočne dorazili s meškaním aspoň tri hodiny.
- 12 b) Tento predpoklad je v súlade so základnými úvahami, z ktorých Súdny dvor odvodzuje povinnosť na náhradu v prípade veľkého meškania pri prilete, ktorá v nariadení nie je výslovne upravená.
- 13 Súdny dvor tento právny následok opiera najmä o zásadu rovnosti zaobchádzania podľa práva Únie, podľa ktorej sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádza rôzne a s rôznymi situáciami rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené. Za rozhodujúcu tu vidí okolnosť, že cestujúci letov s veľkým meškaním pri prilete a cestujúci zrušených letov sa v súvislosti s náhradou upravenou nariadením nachádzajú v porovnateľnej situácii, keďže musia akceptovať podobné nepohodlie, a síce aspoň trojhodinovú časovú stratu voči pôvodnému plánovaniu ich letu (Súdny dvor Európskej únie, rozsudok

z 19. novembra 2009 – C-402/07 a C-432/07, [omissis] bod 50 a nasl. – Sturgeon; rozsudok z 23. októbra 2012 – C-581/10 a C-629/10 [omissis] – Nelson).

- 14 Skutkový stav, ktorý vyžaduje rovnaké zaobchádzanie teda v zásade predpokladá, že dotknutí cestujúci skutočne dorazili do cieľového miesta s meškaním aspoň tri hodiny. Z toho by bolo možné odvodiť, že pre potvrdenie práva na náhradu nestačí, aby cestujúci musel takéto meškanie akceptovať hypoteticky.
- 15 c) V prípade takejto východiskovej situácie by okolnosť, že letecký dopravca v rozpore s jeho povinnosťami neponúkol náhradný let, ktorým mohol zabrániť meškaniu, sama o sebe nemohla viesť k odlišnému posúdeniu.
- 16 aa) Podľa judikatúry Súdneho dvora však k nevyhnutným opatreniam leteckého dopravcu patrí to, aby v prípade meškania alebo zrušenia cestujúcemu ponúkol prípadnú inú možnosť priameho alebo nepriameho presmerovania na let prevádzkovaný ním samotným alebo akýmkoľvek iným leteckým dopravcom, ktorý by priletel s menším meškaním než nasledujúci let dotknutého leteckého dopravcu, alebo ak vykonanie takehoto presmerovania by predstavovalo pre tohto dopravcu neprimeranú stratu vzhľadom na kapacity jeho podniku v rozhodnom čase [Súdny dvor Európskej únie, rozsudok z 11. júna 2020 – C-74/19, [omissis] bod 61 – LE/TAP; BGH (Spolkový súdny dvor), rozsudok zo 6. apríla 2021 – XZR 11/20, [omissis] bod 41].
- 17 Porušenie tejto povinnosti však samo o sebe neodôvodňuje právo na náhradu podľa článku 7 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich. Slúži síce účelu, aby sa podľa možnosti zabránilo zrušeniu alebo meškaniu. Právo na náhradu však podľa nariadenia existuje len v prípade aspoň trojhodinovej straty času.
- 18 bb) Zo zásady rovnakého zaobchádzania by sa v takýchto situáciách nemalo dať odvodiť právo na náhradu už z toho, že aj porušenie povinnosti zmeny rezervácie na iný let môže pre cestujúcich viesť k nepohodliu.
- 19 Nariadenie neupravuje náhradu podľa článku 7 ods. 1 pre každý druh nepohodlia, ale len pre také situácie, ktoré sú charakterizované aspoň trojhodinovou stratou času. Táto úprava sa pomocou zásady rovnosti zaobchádzania nedá preniesť na situácie, v ktorých nedošlo k takejto strate času.
- 20 Tomu zodpovedajúco Súdny dvor rozhodol, že zmena rezervácie (prvého) letu spôsobuje nepohodlie pre dotknutého cestujúceho, tieto však nemožno považovať za „vážne“ v zmysle tohto nariadenia, ak tento cestujúci dosiahne svoje konečné cieľové miesto s druhým rezervovaným letom napriek tomu s meškaním menej ako tri hodiny (Súdny dvor Európskej únie, rozsudok z 30. apríla 2020 – C-191/19, [omissis] bod 32 – Air Nostrum).
- 21 3. Odlišné posúdenie by sa mohlo vyžadovať aspoň v situáciách, v ktorých už v čase, v ktorom sa cestujúci musí najneskôr dostaviť na odbavenie, existuje

- dostatok overených indícií nasvedčujúcich tomu, že v cieľovom mieste dôjde k meškaniu v trvaní aspoň tri hodiny.
- 22 V prípade zrušenia existuje podľa článku 5 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich právo na náhradu už vtedy, ak cestujúcemu nie je ponúknuté presmerovanie s menšou ako trojhodinovou časovou stratou.
- 23 Ak sú tieto podmienky splnené, je v zásade irelevantné, či cestujúci skutočne uskutočnili plánovanú cestu a kedy dôjde do cieľového miesta. V tejto situácii nie je cestujúci povinný dostaviť sa včas na odbavenie. Ak je jasné, že je let zrušený, takáto požiadavka by bola aj tak zbytočná.
- 24 Ako už senát objasnil v inej súvislosti [BGH (Spolkový súdny dvor), uznesenie z 3. mája 2022 – X ZR 122/21, bod 16], porovnateľná situácia by mohla existovať, ak pred časom, v ktorom sa cestujúci musí najneskôr dostaviť na odbavenie, je už dostatočne jasné, že let bude vykonaný len s meškaním v cieľovom mieste v trvaní viac ako tri hodiny. V tejto situácii by požiadavka dostaviť sa aj napriek tomu včas na odbavenie bola rovnako ako v prípade zrušenia nezmyselná.
- 25 Z toho by sa mohlo odvodiť, že právo na náhradu v tejto situácii rovnako ako v prípade zrušenia nezávisí od toho, či cestujúci uskutočnil plánovanú cestu a kedy došiel do cieľového miesta.
- 26 4. V spore by sa opravný prostriedok „Revision“, ktorý podal žalobca, ukázal ako nedôvodný, ak je právo na náhradu vo všeobecnosti vylúčené, ak cestujúci cieľové miesto dosiahol s meškaním v trvaní menej ako tri hodiny.
- 27 5. Ak by právo naopak prichádzalo do úvahy, pokiaľ už pred časom, v ktorom sa cestujúci musí najneskôr dostaviť na odbavenie, je dostatočne jasné, že dôjde k veľkému meškaniu, vzniká ďalšia otázka, a síce, či právo na náhradu v tejto situácii predpokladá, že sa cestujúci napriek tomu dostaví včas na odbavenie, aby leteckému dopravcovi dal možnosť na zmenu rezervácie.
- 28 Túto otázku predložil senát Súdnemu dvoru na prejudiciálne rozhodnutie už v inom konaní. Za vyššie uvedeného predpokladu je relevantná pre rozhodnutie aj v tomto spore.
- 29 Súdny nižších stupňov doteraz nezistili, či sa žalobca, ako tvrdí, včas dostavil na odbavenie. Pokiaľ to pre právo na náhradu nie je nevyhnutné, môže senát vo veci rozhodnúť s konečnou platnosťou. V opačnom prípade je potrebné vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie objasnenie skutkového stavu.

[omissis]